

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vln.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vln.

Cene po pošti
za celo leto . . . 84—
za pol leta . . . 42—
za četrt leta . . . 21—
za 1 mesec . . . 7—
Za Ljubljano mesec 7—
Uredništvo in uprava
Kopitarjeva ulica 12. 6
Uredn. telefon št. 10

Velik uspeh delavske organizacije.

Tržiško delavstvo zmagalo.

Vsled vedno naraščajoče draginje je bilo delavstvo čevljarstva v Trzinu prisiljeno, zahtevati povišanje plač. Zahteve je omenjeno delavstvo vložilo dne 16. februarja 1920. Ker se pa tovarnarji nikakor niso odločili in vso stvar zavlačevali, je delavstvo po dveh pogajanjih t. j. dne 2. in 20., 29. marca odločno zahtevalo rešitev od tovarnarjev. Na zahtevo Jug. Str. Zveze se je 20. marca vršilo pogajanje pri vladi. A tudi to ni dovedlo do uspeha. Na odločen nastop članstva so sklicali pogajanja za dan 30. marca pri Zvezi industrijalcev v Ljubljani. Ob tej priliki so tovarnarji stali pred popolnoma druge pogoje zastopnikom organizacij kot pa so bile zahteve vložene. Vsled tega ni prišlo do nobenega sporazuma, ker zastopniki niso mogli zastopati, v kar niso bili pooblašeni od strani delavstva. Podjetniki so mestno 25 % poviška ponujali celo 40 % poviška plač, a so odklanjali družinske doklade, ki jih je delavstvo odločno zahtevalo. Odložila se je vsa zadeva za en dan, da se delavstvo samo izjavi.

ODLOČEN NASTOP DELAVSTVA.

Tako se je odložila zadeva na 31. marca z nalogo zaupnikom, da se razgovorijo z delavstvom in potem poročajo. V slučaju pa, da bi to ne bilo mogoče, naj se vse delavstvo zbere na gotovem kraju. Drugi dan to je 31. marca zjutraj ob 9. uri kar naenkrat prikoraka delavstvo iz Kozinove tovarne korporativno na trg s svojimi zaupniki na čelu potem moški in ženske. Delavstvo je nastopalo lepo organizirano in disciplinirano za svoje pravice, za svoj obstanek. Kmalu na to pride še delavstvo iz tovarn Klotfar in Maly & Demberger. Vse delavstvo obstoji pred tovarno Maly & Demberger na sredi trga.

Prične se dan — odločitve. Delavstvo se je odločilo: Zahteve so bile vložene 16. februarja, danes je 31. marca in ta dan naj bo dan odločitve: ali — ali. Po kratkem razgovoru pozove zastopnik Jugoslovanske Strokovne Zveze tov. Cvikelj v kratkih besedah delavstvo k vztrajnosti in disciplini, da se mora vsakdo pokoriti organizaciji in zaupnikom, dokler nosi odgovornost organizacija, če bi pa prišlo do tega, da organizacija odgovornost odloži, naj pa izreče sodbo delavstvo samo. Sodbo, ki nima drugega cilja kot delavstvu priboriti obstanek in pravico. Tovarnarji, videč maso, so se vsi zbrali v usnjarski tovarni Mali & Demberger k posvetovanju. Ker je bilo delavstvo v nejasnosti, predlaga zastopnik J. S. Z. tov. Cvikelj, da se stavi tovarnarjem polurni rok, v katerem naj odgovore, ali se hočejo pogajati ali ne, in kdaj, ob kateri uri. Predlog je bil soglasno sprejet in tudi takoj izveden. Posledica tega je bila, da so se pogajanja pričela že čez dobre četrt ure v pisarni usnjarske Maly & Demberger. Pri pogajanjih so bili od strani podjetnikov navzoči: F. Kozina, Maly & Demberger in Klotfar. Od strani organizacij: Jugoslovanska Strokovna Zveza po svojem tajniku Cvikelju. Od delavstva: Iz vsake tovarne dva delavca eden od Jugoslovanske Strokovne Zveze in Osrednjega društva usnjarjev in sorodnih strok. Od strani podjetnikov je vodil pogajanja tovarnar g. Kozina; od strani delavstva zastopnik Jugoslovanske Strokovne Zveze.

Zastopnik J. S. Z. razloži položaj delavstva in njega zahteve, posebno glede družinskih doklad, od katerih ne odnehajo. V to so se podjetniki kar udali, samo s pomislekom, kaj bodo samci rekli? Na ta pomislek se je odgovorilo, čes: Delavstvo je zahtevalo in je še ponovno danes soglasno sprejelo zahteve. Da se pa dokaže

in da samci sami podajo izjavo, je zastopnik J. S. Z. dal na glasovanje delavstvu, naj glasuje in se naj tudi samci izjavijo, ker so oni zainteresirani pri tej točki. Delavstvo je soglasno izjavilo, da pristaja edino na to, kar se je zahtevalo 20. marca pri poverjeništvu za socialno skrbstvo in šli so zastopniki samcev k pogajanju, da se sami izjavijo. Tu so podjetniki sporočili samcem, da koliko so oškodovani, ako se vpletajo družinske doklade. Sedaj pride en trenutek, katerega si tržiško delavstvo lahko zapiše v zlato knjigo. Izjava in odgovor samcev na izvajanja podjetnikov se je glasil: »Mi vemo, da smo oškodovani. Mi stojimo na stališču, da lažje izhajamo kot pa oženjeni, ker vidimo potrebo. To je socialno pravično in se radevolje žrtvujemo za tiste, ki imajo družine.« To je izjava, ki diči tržiško delavstvo, pokazalo je, da razume delavsko vprašanje.

ZMAGA NA CELI ČRTI.

Tako se je to vprašanje rešilo. Podjetniki so odobrili 25 % povišek in družinsko doklado. Ostane še vprašanje, do katerega datuma nazaj se plača. Zahteva delavstva je bila: družinske doklade naj se izplačajo do 1. februarja nazaj in 25 % povišek do 16. februarja nazaj. Tovarnarji so se postavili na stališče, da plačajo samo do 1. marca nazaj. Delavstvo vztraja pri zahtevi 1. in 16. februarja: ali — ali. Po daljšem prerekanju so se tovarnarji odtegnili v posebno sobo iz katere so se hitro vrnili. Rezultat je bil, da je delavstvo s svojo zahtevo prodrla. Glavni točki sta bili s tem rešeni in sestavljen se je nastopni zapisnik:

Dogovor.

sklenjen z zastopniki delavcev in delodajalcev čevljarstva Trzin, tvrdke Maly & Demberger, Peter Kozina & Comp. in J. Klotfar, in sicer:

a) Omenjeni sklenejo obojestransko obvezno do 31. maja t. l. temeljne plače bodisi tedenske ali urne. Zvišajo se za 25%.
b) Družinske doklade dovolijo se od storjenega delavnika za ženo 3 K, za mladoletne otroke do 14. leta (maksimirano do 4 otroke) na dan 2 K. Če je delavec samec in mu gospodinja mati ali drugi družinski član, ima tudi pravico do te podpore. Za nedružinske člane in nezakonske otroke se ne izplača družinska podpora. V slučaju, da sta mož in žena zaposlena v tovarni ali da izvršuje žena doma delo za čevljarstvo obrt, nima pravice do te podpore.
c) Če je več družinskih članov zaposlenih v različnih tovarnah, ima samo en član družine pravico do družinske podpore. Za eventualno razdelitev te podpore se delodajalci med seboj sami pomenijo.
d) Družinske doklade se plačajo do 1. februarja nazaj in 25 % povišek pa do 16. februarja nazaj.
e) Za slučaj bolezni se plača delavcu za prvi teden delavnih dni 2/3 čiste mezde brez družinskih doklad.

Trzin, dne 31. marca 1920.

Podpisali so dogovor:
Za delavstvo: Cvikelj v imenu JSZ. Janez Tomše, Martin Slapar in Rudolf Prešern v imenu delavstva.

Za podjetnike so podpisali: Kozina, Maly Demberger, Klotfar.

Povišek se izplača v petek, dne 2. aprila 1920, ako pa ne bo mogoče, se pa izplača vsaj predprijem.

Tako so se zaključila pogajanja ob pol 4. uri popoldne. Delavstvo pa je čakalo do konca ter se mirno, dostojno obnašalo in s tem pokazalo, da je zrelo še za vse kaj drugega kot pa je mezdno gibanje. Lahko pride čas, ko bo stopilo na tisto mesto, raz katero si bo lahko samo odločalo. Edino tem potom si bo lahko izboljšalo svoj položaj. Disciplinirano, organizirano, vstrajno in odločno! To naj bo naše geslo za bodoči razvoj! Vse gibanje v Trzinu včeraj je vodila JSZ. Socialistični zastopnik je zjutraj zapustil Trzin.

Vstanimo!

Čoveštvo doživlja svoje temne dni. Vojske na bojiščih je konec, a trpljenje se nadaljuje. Zdi se, kakor da bi veliki petek žalosti in tuge visel nad bednim človeštvom, v srcih vlada mrak. Nikjer žarke ljubezni in pravice. Ljubezen in pravica visi na križu in za njo vadjajo, kakor za Kristovo sukno, sebičneži te dobe. Za zlat denar prodajajo blagostanje drugih in ni jim mar beda in nesreča milijonov.

Vstajajo preroki, ki vele, da bodo spremenili sedanji družabni red na podlagi novega gospodarstva. To uči nekrščanski, svobodomiselní socializem, uči komunizem ter zbira bedne in upajoče pod svoje okrilje. In vendar so upi teh nesrečnih prazni. Usodna je namreč zmota marksističnega socializma, ki meni, da s preuredbo gospodarske socialnih razmer preuredi tudi mišljenje duš in src. Socialna revolucija na zunaj je mogoča, a uspešna ne bo. Treba je revolucije duš, poboljšanja src. Vsa organizacija, ki si jo zamišlja v bodočnosti, bo le zunanja brez notranjega življenja, če ji ne bo služila za podlago moralna preobnova src. Zavedati se moramo npravnih dolžnosti. Socializem, ki ne govori več o dolžnostih, je izgubil pamet. Brez dolžnosti je organizacija nemogoča.

Če sedaj pričakujemo pomoči od organizacije in socializacije, je prav, da spremenimo mišljenje, ki je odvisno od npravnih src v človekovem srcu.

Socializacija pomeni podružabljenje. Podružabljenje pa bo trajno nemogoče brez pokristjanjenja družbe. Ta klic vedno močnejše ori iz vrst delavstva. Tudi gospodarsko in socialno življenje je treba preprijiti s krščanskim duhom. Kristjan se zaveda, da je njega ustvaril Bog, da vlada nad stvarmi. Kultura in gospodarstvo sta radi človeka, in ne človek radi gospodarstva. Produkcija naj se vrši za človeka in blago naj se razdeli tako, da more človek dostojno živeti. Zadnji smoter gospodarstva je npraven: ustvarjati vsem ljudem možnost poštenega, npravnega življenja. Zato gospodarstvo ne sme biti le v službi enega razreda, ker to pomeni, da imajo le nekateri pravico do poštenega življenja. Načelo krščanstva je načelo bratske ljubezni vseh ljudi, ki izključuje izkoriščanje delovnih slojev od strani privilegiranih. In zato ni nobena stvar bolj v duhu krščanstva, ko socializacija, katera gospodarstvo podreja v službo in uporabo skupnosti človeštva, kjer ni ne izkoriščanih ne izkoriščevalcev.

Zlomiti moramo dvojno moralo, ki se je držal kapitalizem: v zasebnem življenju priporoča moralo, v trgovini in gospodarstvu postavlja na prestol nemoralnost. O tej stvari prav lepo piše mesečnik kršč. strok. organizacij v Nemčiji »Deutsche Arbeit« ter veli: »Vsako bratenje s kapitalizmom je kvarno. Ravno krščanski ljudje bi se morali zavedati besedi Gospodovih: Ne morete služiti dvema gospodom. Ne morete služiti Bogu in mamoni. To načelo Jezusove pridige na gori je treba uveljaviti v gospodarskem življenju bodočnosti. Kapitalistični in socialni krščanski duh ne gresta skupaj. Tu velja odločen: ali — ali!«

Duh sebičnosti, izkoriščanja se bo umaknil le socialnemu duhu. In da bo krščanska misel zmagala, na to verovati, je dolžnost vsakega kristjana. In zato bo krščansko-socialna misel ozdravila današnje razmere. Iz krščanstva prihaja rešitev bloščemu in trpečemu človeštvu. Veliki petek doživljamo v tej dobi socialnih in gospodarskih stisk. Mi verujemo in kličemo, da bo temu velikemu petku sledilo vstajenje z zmago krščanske misli, ki bo zmagala v srcih, dušah in v gospodarstvu.

Bratje! Na delo, da nam čim prej dojde vstajenje!

Vstanimo in delajmo!

Socialni čut.

Kako zelo pogrešamo v teh dneh socialnega čuta. In vendar socialni čut ni zamrl. Človek se razveseli, ko vidi, da se ravno v vrstah najbolj obteženih glasi socialni čut, čut pravičnosti in ljubezni, močnejši ko čut sebičnosti. O tem so dali najljepši vzgled včeraj samski delavci tržiški.

Kakor poročamo na drugem mestu, so se včeraj zaključila pogajanja tržiškega delavstva z delodajalci. Eno glavnih težkoč so tvorile družinske doklade za oženjene delavce. Tega tovarnarji niso hoteli priznati. Zastopnik naše organizacije je že predvčeraj povedal gospodom:

Celo s stališča delodajalca je pametnejše priznati družinske doklade, ker se s tem ohranijo industriji delavci z družinami. Ti so stalen element v kraju, medtem ko se neoznjeni selijo in so vsled tega nestalni. Toda s socialnega stališča moramo odločno braniti družinske doklade, ker ima vsak človek pravico, da s svojim delom more pošteno preživeti sebe in družino. Zato mora pri plači priti v poštev tudi družina. Ta zahteva je socialno pravična. Gospodje sicer na to niso vedeli nič odgovoriti, a udali se niso. Imeli so načrt, da razbijejo delavsko solidarnost. Ponudili so večje procenete poviška. Tako bi bili samski delavci dobro plačani, očetje in možje pa bi bili dobili ravno toliko ko vsakdo drugi, ki ima skrbeti le za se.

In tu so nastopili samski delavci ter so soglasno sklenili, da so pripravljeni sprejeti 25 % poviška mesto 40 %, da bodo družinski očetje mogli priti do družinskih doklad. To svojo voljo so povedali samski odposlanci tovarnarjem. In ko so jim tovarnarji dopovedovali, koliko bodo samci na škodi, so izjavili, da vztrajajo, ker so delavski očetje še bolj potrebni družinskih doklad.

Tovarnarji, ki so računali na sebičnost in so z njo hoteli zanetiti razdor v delavskih vrstah, so poparjeni molčali in se udali.

Ali je kdo od gospodov tedaj kaj mislil ob pogledu na te uboge ljudi, ki se iz ljubezni do svojih še bolj potrebnih tovarnišev odrekajo povišku? Ali so se zavedali, da je to junštvo socialno prepričanih ljudi? S takim delavstvom, z njegovim socialnim čutom nas ni strah za bodočnost!

Proti oderuhom v srednjem veku.

Socialni demokratje si radi prisvajajo predpravo nad ljudskimi množicami, češ, da so oni prvi začeli delati zanje in da so tudi danes le oni pravi zastopniki in branilci ljudskih slojev. Temu nasproti more krščanska demokracija ugotoviti, da je misel bratstva in enakosti temeljno krščansko načelo in da je iz krščanskih vrst izšla borba za pravice delavnega ljudstva, borba za njegovo osvoboditev iz klešč močnikov in zatiralcev. Danes hočemo za to podati le en dokaz iz zgodovine: boj proti oderuštvo.

Oderuštvo ima svoj vir globoko v človeški naravi, v sebičnem pohlepu po gmotnih dobrinah. Zato oderuštvo ni kako novo moderno zlo, ampak se pojavlja vselej, kadar so razmere zanj ugodne. Danes ga poznamo kot posledico vojnih in še bolj zmedenih poveljnih razmer, poznamo kot eno najhujših šib, pod katerimi se zvija današnja družba. V približno enako strašni obliki je nastopilo oderuštvo v 15. in 16. stoletju. Tudi tedaj je vladala kot posledica političnih razmer na denarnem trgu silna zmeda; vsako glavno mesto in grofija je imela svoje denar. Že v najožejšem prometu je bilo zato treba menjavati denar. Tega posla so se takoj oprijeli židje in ga kmalu popolnoma spravili v svoje roke. Pograbili so ves kovani denar in cel svet — od vladarjev do zadnjega kmeta — si je moral od njih izposojati denar. Oni so bili neomajni bankirji in upniki Evrope, bili so njen rabelji! Pobirali so po 43 do 80 odstotkov obresti, ki so jih navadno vnaprej odšteli kar od posojila. Denar so posojali na čisto kratek rok, a kdor ni vr-

Širite „Večerni list“!

nil pravočasno je moral plačati še potrebno globo. Oblasti so bile brez moči proti temu početju. Pomoč je pa izšla vseiznajdljiva krščanska ljubezen do bližnjega.

Med sinovi sv. Frančiška Asiškega ki so živeli z ljudstvom in za ljudstvo, je vznikla misel javnih dobrotvornih denarnih zavodov, ki bi ponujali malim ljudem denar po nizkih obrestih. Prvi tak zavod so osnovali frančiškani l. 1462 v Perugiji v Italiji pod naslovom »Mons Pietatis«. Ustanova je takoj pokazala svojo blagodejnost in se hitro širila po italijanskih mestih. Povsodi so ustanovno delo vzeli v svoje roke frančiškani, ki so morali skoro povsodi prestajati največje boje in napore, da so izposlovali dovoljenje mestnih uprav, našli primerne, poštene ljudi za vodstvo zavodov in kar je glavno: da so preskrbeli potrebno začetno glavnico. Pozitivna ljubezen do bližnjega je vse te napore in ovire zmagala in v 16 italijanskih mestih so vsi potrebni brez razlike stanu uživali dobroto »Montis Pietatis«. Zato so pa seveda vsi odušeni in ljudske pijavke smrtno sovražili frančiškane, ki se pa zato niso zmenili in ostali zvesti ljudstvu in njegovim koristim. Da, celo med krščanskimi učenjaki je bilo takih, ki so nasprotovali tem denarnim zavodom, češ, da so v nasprotju s cerkveno prepovedjo o obrestih. Največji pobornik Montis Pietatis — Bernardin Feltrinski je nato v Florenci pred zborom cerkvenih dostojanstvenikov, znanstvenikov in ljudstva izpodbil vse ugovore in dokazal upravičenost teh zavodov.

Tako so krščanski redovniki prvi uvedli javen organiziran boj proti odušstvu in za stoletja osvobodili ljudske množice brez razlike stanu iz rok ljudskih pijavk. Tako je krščanska solidarnost pred stoletji bila taka, kakor je danes in kakor bo jutri: vsikdar uspešna, nezmagljiva in nepodkupljiva!

Proč z razredno poroto!

Slovenski tisk se je začel zadnje čase zelo marljivo pečati z vprašanjem porote. Naši bralci znajo, da so v nekaterih slučajih porotniki oprostili hudodelce, kateri so odkritosrčno priznali svoj greh. V zadnjih zmedenih časih mora človeka v resnici veseliti, ker je čustvo do pravice med nami močno dovolj, da se celo zahteva, naj se porota odpravi, kar je posebno odločno zahteval v članku »Porota in tatovi« v »Slovincu« dne 31. marca 1920 dr. K.

Predvsem moramo v vprašanju porote zavzeti stališče tudi z demokratičnega vidika, ker moramo kot zvesti dr. Krekovi učenci ob vsaki priliki gledati na to, da se pri presoji vlevažnih vprašanih ne prezre demokratična načela. In recimo, kar hočemo, kritikujemo, osvetluje tudi hibe in slabe vzglede, katere so dale čustvene sodbe posebno ljubljanske porote; zavreči jih popolnoma le ne kaže, ker tvorijo le napredek glede na pravosodje v demokratični smernici. Porota v sedanji obliki ni zdrava, ker so porotniki le taki možje, kateri plačujejo visok davek. Delavstvo mora brezpogojno zahtevati, da bo imelo tudi ono v poroti svoj glas: v časih splošne in enake volilne pravice ne gre, da imamo razredno poroto.

Ali smo zreli za poroto? Smo, če tudi dela razredna porota velike napake, katere upravičeno ogorčijo poštene ljudi.

Ne moremo z našega demokratičnega vidika zlomiti nad poroto samo kot tako palice, toda dolžni smo, da je privedemo na pravo pot pravice.

Visoko cenimo in spoštujemo stan sodnikov, odkrito želimo, da dobe naši sodniki v naši državi tisti velik ugled, katerega imajo angleški sodniki in tisto neodvisnost tudi v gospodarskem oziru, kakršno imajo angleški sodniki, kateri so vzor vsakemu pravemu sodniku. Edino pravilno bi bilo, da bi bili sodniki le sodniki, katerim bi ne bilo potrebno reševati tudi upravnih poslov; toda tudi sodnik potrebuje neposrednega stika z ljudstvom, katerega more dobiti le, če občuje v kazenskih zadevah s sodniki iz ljudstva. Če tega ni, se najboljši sodnik spremeni v birokrata, kar škoduje pravosodstvu.

Danes tega ni, ker deluje porota šablonsko in ker je način obveščanja med sodniki po poklicu in sodniki iz ljudstva v resnici preburokratičen. Sem zato, da porota, seveda ne sedanja razredna ostane, toda odpade naj sedanji pouk predsednika po govornih drž, pravdnika in zagovornika, pač pa naj porotniki ne sklepajo sami, marveč naj vodi posvetovanje porotnikov učeni sodnik, kateri je vodil razpravo in ustrezno bo zahtevam pravice, ker se bo posvetovalo s tisto temeljitostjo in resnostjo, s katero se mora sklepati o slučajih, pri katerih gre za blagor ljudstva.

Če se to izvede, bodo sodbe porote pravične in učeni sodnik bo dobil upogled v ljudsko dušo, kar je v naši demokratični dobi neobhodno potrebno. J. F.

Kako delajo kapitalisti z delavci.

Tržiški visokošolci so nam poslali naslednji dopis, ki jasno označuje, kako se kapitalizem čuti močnega nad delavstvo, ker ima zaslonbo na organiziranem vele kapitalu. Dopis slove:

Alfonz Mally je tovarnar v Trzinu. Znan je po svojem nemško-nacionalnem čustvovanju, vsled katerega je bil že svoj čas nenaklonjen jugoslovanski deklaraciji in je njegov skvarjeni in posurovelj značaj sedaj povod, da se oglašamo. Pred 14 dnevi je odpustil iz tovarne delavca, ki je imel toliko ponosa, da ni dovolil, da bi ga pijani delodajalec suval. Dne 24. marca 1920 pa je v svojem velikem človekoljubju brez vsakega stvarnega vzroka vržl iz stanovanja na cesto tri delavske družine. Rozman, Keršič in Bahun, dal znositi ven vsa vrata, okna in štedilnike ter očitno smatral jok in prošnje delavskih družin za neumljivo in nedovoljeno čmerikavost. Ljudje se čudite, kaj ne? Kdo bi se tudi ne! In vendar je vse do pičice res, čeprav se sliši kot bajka. Pred tujcem se moramo sramovati naših razmer. To pa še ni vse. Na odločni nastop občine in orožništva je izjavil Alfonz spriču orožnikov in delavcev, da pusti delavske družine pač še štiri dni v stanovanju, da pa se bo pritožil pri deželni vladi v Ljubljani in v Belemgradu. Ljudje, ki so v cesarskem in krievnem Dunaju vedno čutili najtrdnjejšo zaslonbo, čutijo isto zaslonbo sedaj v Belemgradu! Ljudje, ki so grozili z Dunajem, groze danes z Belemgradom. Kako je to mogoče? Ali se zavedajo merodajni krogi, kam to vodi, kaj naš delavec iz tega sklepa? Kje so ljudski zastopniki, da poskrbe, da se kaj takega nikdar več ne zgodi. Ali pa se hoče javnosti dokazati,

da sme pri nas človek, ki ima denar, delati in storiti vse, da se sme norčevati iz delavcev, iz oblasti in iz vlade same zato, ker ima denar!

Posvetovanje o brezposelnosti.

Prefekti petek se je vršila v dvorani mestnega magistrata ljubljanskega anketa, katero je sklicalo poverjenišstvo za socialno skrbstvo, pri kateri se je razpravljalo, na kakšen način bi se odpomoglo brezposelnosti.

Zastopani so bili: poverjenišstvo za socialno skrbstvo, magistrat, okrajno glavarstvo, obrtno nadzorništvo, drž. posredovalnica za delo, Jugoslovanska strokovna Zveza, Socialno demokratična strokovna organizacija, Narodno socialna organizacija in trije brezposelni.

Sklepalo se je, kako bi se odpravile brezposelne podpore in na kakšen način naj bi se odpomoglo brezposelnosti.

J. S. Z. je zastopala stališče, da naj vlada ukrene vse potrebno, da prično gotovi obrati z delom kot n. pr. predilnica in topilnica v Litiji, slavnikaštvo v Domžalah in sitarska obrt v Stražišču pri Kranju. Glede čipkaric je J. S. Z. prosila, naj se čim prej preskrbi uvoz sukanca.

Načrt vlade, da se brezposelni zaposle na kmetih, je skoro nemogoč. Zakaj vsak industrijski delavec, pa naj si bo rojen v mestu ali na deželi, postane neporaben pri kmečkem delu, ker kmečkemu delu sploh opravljati ne zna ali pa se je kmečkemu delu popolnoma odvadil. Takega delavca se brani vsak gospodar, ker mu tudi pri najboljši volji ne opravi tako in toliko delo, kot stalen kmečki delavec. Predvsem pa je tudi treba ohraniti industrijskega delavca za delo za katero se je strokovno izobrazil. Poskrbeti je potrebnih surovin in dati delavstvu priliko, da opravlja ono delo, katero je njegov poklic.

To stališče je zastopala J. S. Z. Podobno so se izjavili tudi drugi zastopniki. Uspeh posvetovanja je ta, da se je pokazala velika pomanjkljivost naše uprave, ki ne zna in noče preskrbeti naši obrti in industriji surovin, da bi se povsod lahko začelo z delom. To je pri nas edin vzrok, zakaj je še toliko brezposelnih.

VOJNE ZVEZE JUGOSLAVIJE?

LDU Washington, 31. marca. (Dun. KU — Brezlično.) »Associated Press« javlja iz Bukarešte, da pripravlja Take Jonscu zvezo med Romunijo, Poljsko, Českoslovaško, Jugoslavijo in Grško.

POLOŽAJ V NEMČIJAH

LDU Pariz, 31. marca. (Dun. KU. Havas.) Nemški pravnik je danes zvečer izročil ministrskemu predsedniku Millerandu izjavo nemške vlade o ojačenju čet na ruhrskem ozemlju.

LDU Berlin, 31. marca. (Dun. KU.) Snoči se je vršila generalna skupščina revolucionarnih obratnih svetov, ki se je bavila s stališčem proti sedanjemu položaju. Sklenila je, priključiti se splošni stavki in v potrebi posluževati se sabotaže.

LDU Berlin, 31. marca. (Dun. KU.) Zveze krščansko-socialnih strokovnih organizacij, nemških strokovnih organizacij nameščencev in strokovnih organizacij uradnikov in državnih nameščencev so sklenile, da se ne bodo priključile novi stavki.

je v krivici, krivica pa je v mojem srcu. In ob tisti uri je okusil sladkost trpljenja; kakor rodovita njiva je trpljenje, ves blagor raste iz njega. Razodeto je bilo, visoko povlašeno na Golgati pred vsega sveta očmi: le trpljenje samo bo premagalo trpljenje. Trpi, da ne boš trpel, umri, da boš živel!

Šli so v svet, dediči Kristusove suknje, in so oznanjali tisočletno kraljestvo. Trpeli so in so umrli v trpljenju in sladkosti. Njih bogastvo pa je ostalo in na stotine je bilo dedičev. Razšli so se, razbegli se na vse strani prostrane zemlje; vsi bogati dediči, lastniki Kristusove suknje. Z njimi je šel evangelij o trpljenju in o zmagovalnem poveljanju iz trpljenja. In kakor so trpeli in kakor so umirali v trpljenju: njih dedičev je bilo na tisoče, bilo jih je na milijone. Ni bilo gore tako visoke, ne doline tako globoke, da bi ne čula njih glasu...

Brate, čemu jokaš? Raduj se in vrisaj od radosti: — tudi ti nosiš Kristusovo suknjo, kakor jo nosim jaz. Kakor jaz in kakor silni milijoni trpečih. Pa pride čas in blizu je, ko se bo razodelo vse do konca: da naše trpljenje ni bilo izlito kakor voda v pesek, temveč da nam je pomagilo, zalilo in hranilo večno poveljateljstvo; ko se bo razodelo, da je vsaka naša solza osušila tisočero drugih; in ko se bo navsezadnje preslavno razodelo, da smo mi vsi, mi zmagovalci, ki smo trpeli zaradi pravice, nosili rdečo Kristusovo suknjo...

LDU Berlin, 1. aprila. (Dun. KU.) »Vorwärts« javlja iz Essena o tamnem položaju: Največja nevarnost je v popolnem pomanjkanju živil. Delavski krogi menijo, da se mora zlomiti gospodstvo divnih tolpa, ki ne priznavajo nobenega političnega vodstva, tudi ne komunističnega.

LDU Münster, 31. marca. (Dun. KU — Wolfi) Splošna stavka se je razširila skoraj po vsem industrijskem ozemlju.

POLOŽAJ NA DANSKEM

LDU Kodanj, 31. marca. (Dun. KU.) Snoči je imelo novo ministrstvo pri kralju svojo prvo sejo in je podpisalo zakone, ki jih je sprejel državni zbor.

LDU Kodanj, 31. marca. (Dun. KU.) Včerašnji seji voditeljev strokovnih organizacij se je proglasila splošna stavka z prihodnjim torek. Ad Nemčija.

VOLITVE NA BOLGARSKEM

LDU Sofija, 31. marca. (Dun. KU.) Bolgarska brzojavna agentura poroča: V nedeljo so bile vsled razpusta sobornih potrebne volitve v zakonodajno skupščino. Po zadnjih dospelih vesteh je zanjama nedvomna večina v prid sedanje vlade.

ZAUPNICA NITTIJU

LDU Rim, 30. marca. (Dun. KU — Stefani.) Zbornica je končala politično debato in izrekla ministrskemu predsedniku Nittiju z 250 proti 195 glasovom za upanje.

Politične novice.

+ Tržič. Večerni list je prinesel nedavno poročilo, da je eden izmed rdečkarjev napadel bivšega ministra Kristana. Ti seveda ni bilo vseh »Napreju«. Utajiti tega ni mogel, ker se je govorilo po vsem okraju. Tega tudi ne more tajiti, da je bil napadalec iz vrst socialistov. Rad bi pa spravi ta napad v zvezo s temi preklicanimi klerikalci, kakor da bi bili ti nahujskalki rdečkarje k napadu. Pa tudi to se ne bo posrečilo, ker je neresnično. Delavcev okoli »Večernega lista« nas je več stotin, pa nismo imeli in nimamo nakakih zvez ne stikov s socialnimi demokrati. Kaj ti počenjajo, kako se med seboj prepirajo in pretepavajo, to je njihova stvar, ki nas ne briga in tudi ne zanima.

+ Hrvatske občine za ljudsko stran. Hrvatska ljudska stranka je dobila večino občinskih mandatov v Zlatariju in Poljanah na Sošli, v Krašiču pa vse mandate.

+ Politični položaj. Zadnje dni ni bilo nikakih pogajanj. Pričakuje se pa, da nastopi za sporazum med obema skupinama zopet regent. Pašić je dospel v Belgrad in v ministrskem svetu poročal o je dranskem vprašanju. Gotovo bo tudi on posegel v notranji položaj. Dr. Smolaka je odpotoval v Zagreb, ker hoče menda uvesti novo akcijo za sporazum med strankami. Demokratiški klub je izvolil odbor za morebitna nadaljna pogajanja.

+ Poraz demokratov v Varaždinu. Varaždinu, kjer so demokrati izdajali svoje glasilo in se delali, kakor da imajo vse občane v svojem žepu, so dobili demokrati pri občinskih volitvah od 2496 oddanih glasov samo 496, njihovi zavezniki socialpatrioti pa 467 glasov. Demokratom odzvanja.

+ Zagrebški boljševiški proces. Na razpravi 29. marca je bil zaslišan stotnik Metzger; rekel je, da se je menil z Diamandsteinom o komunizmu samo za šalo in označil Diamandsteina kot »šufta« in agent-provocateurja, ki nikakor ni bil splošno vpriporiti resnega vstanka. Tudi Kopčević namene in označila Diamandsteina kot podlega agent-provocateurja.

+ Srbi proti komunistom. Opozorje na komunistično nevarnost po uspehih občinskih volitev na Hrvatskem, so srbske stranke začele s pripravami, da se za bodoče občinske volitve združijo in nastopijo složno proti komunistom.

+ Razoroženje. V ozemljih, kjer je v navadi krvna osveta in kjer preti nevarnost, da se prebivalstvo vsled rovarjenja tujih agentov upre, je notranji minister odredil razoroženje prebivalstva.

+ Obsodba D'Annunzia. Presbitero javlja iz Pariza: Kakor poročajo iz Rima, je milanski »Avanti« objavil tri listine, ki obsojajo d'Annunzijevo režim na Rabi. Prvi dokument je poziv reških socialistov delavcem vsega sveta, naj osvobodijo mesto d'Annunzijevega despotizma. Druga listina je poročilo socialistične stranke o nasiljih, ki jih d'Annunzio vrši nad reškimi socialisti. Poročilo zahteva od italijanske socialistične stranke, da najenergijske intervenira pri italijanski vladi, da odpravi to neznosno stanje. Tretji dokument je odprto pismo reškega župana Italijanom, kjer zahteva, naj se d'Annunzijevo dobrovoljci zamenijo z redno italijansko vojsko.

+ Nemčija. Vlada se je v ruhrskem vprašanju postavila na stališče bielefeldskega dogovora. Ultimata ni preločala, a

LISTEK.

Legenda o Kristovi suknji.

† Ivan Cankar.

Ko je Kristus umrl, so vladjali pod križem vojščaki za njegovo suknjo. Dobil pa je vadijo Markus iz Panonije.

Kristova suknja je bila šita iz grobega rdečega suknja, rezana vsa iz enega kosa. Šivala jo je Marija sama, ko je bilo Kristu sedem let. Na rdečo suknjo so kapale njene vroče solze, ko je mislila na sinovo trpljenje in smrt. Tistih solz ni bilo moči izbrisati, poznajo se še dandanašnji. Kristus je oblekel suknjo in je ni slekel petindvajset let. Kakor je raste, tako je rasil suknja čudežno z njim. Nosil jo je, ko je tolažil žalostne, odpuščal grešnikom, lečil bolnike, dramil mrtve. Tudi jo je nosil, ko je jokal krvave solze na Oljski gori in ko je nastopil pot na Golgato.

Markus iz Panonije si je ogrnil Kristovo suknjo, da bi se razkazal pred vojščaki. Ali komaj jo je ogrnil, ga je zabolelo srce in njegove oči so izpregledale. Odpasal si je meč, ni slišal zasmehovanja, ne hudih besed in je šel, kamor ga je gnalo spoznanje.

Ponatis iz zadnje številke »Dom in Svet«.

Videl je krivico, ki je prej ni videl; videl je, da so deležni trpljenja in križa tisti, ki lajšajo trpljenje trdnim in nosijo križ omagajočim; in videl je, da bo njih plačilo večno in nezasišano veselje; in nazadnje je videl tisočletno kraljestvo pravice in blagoslova božjega.

Tako je romal od kraja do kraja, od dežele do dežele in njegova beseda je bila evangelij. Ubogim je prinesel bogastvo, bolnim zdravje, potrjim radost. Razodel je malodušnim: vsa krivica je v vaših srcih; očistite srca — kje je krivica?

On sam, Markus iz Panonije, ni čutil romarskega trpljenja, ne gladu, ne žeje, ne mraza. Njegove oči so bile uprte v tisočletno kraljestvo in njegova duša je bila od upanja nasičena in napojena. Ubog in truden je umrl, pokopali so ga za plotom.

Ko so ga pokopali, so se spogledali in so rekli: »Komu njegovo premoženje?« Njegovo premoženje pa je bila Kristova suknja. Dolgo so govorili in barantali, naposled pa so uganili: »Razrežimo jo, to rdečo suknjo, pa si vzemimo vsak svoj kos, kolikor nas je. Ti si mu dal kruha, jaz korec vode, ti slamo za noč, ti si ga pokopal; vsem je dolžan, naj plača vsem!« In tako so storili. Na devet kovov so razrezali Kristovo suknjo; in poveljala je suknja devet spoznavalcev. Zakaj ostale so na suknji Marijine solze in ostala je Kristova kri.

Komaj se je grešnik dotaknil rdeče suknje, je izpregledal in je spoznal: greh

ni ostali brez draginskih doklad. Gre za naš obstanek, za življenje ali pogin od lakote!!! — Prizadeti.

Kovinar.

Guštanj. Skupina J. S. Z. Guštanj je imela dne 23. marca t. l. redni občni zbor. V odbor so bili izvoljeni sledeči: za predsednika Anton Gorenšek, blagajnik Miloš Ovid, tajnik Franjo Zupanc ostali odborniki pa so še ostali od lanskega leta.

Guštanj. Kovinarji jelekne v Ravnah so imeli pretekli teden mezdno gibanje. Seveda so tudi tu pokazali rdečkarji svojo kulturo s tem, da so hoteli našega zastopnika odstraniti od pogajanj, kar se jim pa ni posrečilo. Sedaj pa begajo naše delavstvo s tem »kaj hočete doseči pri J. S. Z., ko zastopniki J. S. Z. nimajo niti pravice in dostopa k pogajanjem, toliko manj pa še, da bi vaši zastopniki kedaj kaj dosegli za delavstvo.« Delavstvo pa se ne bo dalo begati od rdečkarjev, ker ve da napenja vse svoje sile, da bi v zadnjih trenutkih svojega življenja škodovali kolikor možno naši organizaciji. Delavstvo se zaveda, da mu je edina rešitev v Jugoslovanski Strokovni Zvezi, ki je sezidana na temeljih krščanskih načel in katere ustanovitelj je rajni dr. Janez E. Krek.

Rudar.

Mežica. Ker so nas napadli socialisti v svojem listu »Delavcu« na tako nesramen način, se nam zdi potrebno, da jim odgovorimo tem potom. Dragi rdečkarji, pišete, da žalujete za članom, kateri je izprevidel in pristopil k nam. Opravičujete se s krokodilovimi solzami, ali temu ni tako, ker če bi vam bilo vseeno, bi ne pisali tako navdušenih člankov, za katere pa rabite po dva meseca, predno jih zvežete skupaj. Hvalite se, kaka edinstvo je med vami, a resnica je le, če sta dva ali trije vkup, se že kregate in nazadnje še stepete. — Hvalite se tudi z nekim prepadom med vami in nami. To je tudi resnica! Mi smo za delavce in njihov blagor, a vi ste kapitalisti in proti delavcem! To vidimo in skušamo vsak dan! Ravno te dni ste se izkazali najbolj pri razdeljevanju rudniškega sveta. Kakih pet vas je bilo, pa bi bili radi ves rudniški svet podse spravili in na stotine drugih delavcev naj bi bilo brez kosčka zemlje. Taka je vaša edinstvo in vaše dobrote, s katerimi se bahate po časopisih. Omenjate tudi g. župnika in župnišča. Mi to dobro vemo, da so vam take stvari trn v peti. Kar vas je pri socialdemokrati, mislite, da pridete ravno tako v nebesa brez vsake vere in verskega prepričanja, a motite se. — Vaša družba in zagrizenost se mora nekoliko bolj natanko ogledati in razložiti vam bomo vaše hlapčevstvo. Vedno ružete proti cerkvi in državi. Vemo dobro, da se ne počutite dobro v naši državi, ali svetujemo vam, da greste v Nemško Avstrijo, ker se še vedno oglašate v vas nemčurstvo in zagrizenost do vsega, kar je slovensko in krščansko, ker ste tako zaslepljeni. Tudi omenjate nekaj zapeljanih. Za nam jih ni treba zapeljivati in groziti, kakor morate delati vi s sodrugi, ki jim grozite z boljševeki in da jih boste začeli odstavljati od dela, pogladi jih iz stanovanj in še veliko hujšega jim obetate, ako bi ne hoteli trobiti v vaš rog. Ali tudi to vam bo premalo s časom, ker ljudstvo izpregledava in vsak pameten človek že dobro ve, da so to le vaše farbarije in prazne fraze.

Dragi sociji, svetujemo vam pa tudi, da ne pišete več navdušenih člankov, ker prav dobro veste, da se vam vsak pameten človek na take članke pošteno smeje in vam ne verjame, ker ste preveč hinavski.

Usnjar.

Tržič. 31. marca popoldne, ko so bila pogajanja čevljarjev tako ugodno rešena, je zastopnik JSZ. Cvikelj v družbi še enega člana Osrednjega društva usnjarjev v Tržiču posredoval pri tovarnarju Mali Dembergerju. Omenjeni tovarnar se ne drži pogodbe, sklenjene pri Zvezi industrijalcev. Na odločno posredovanje obeh zastopnikov je tovarnar obljubil, da bo 30 odstotni povešek takoj izplačal, glede družinske doklade se je pa izjavil, da čaka na odločitev usnjarjskega posveta v Ljubljani. Tako se lahko zopet zabeleži uspeh organizacije. Od strani podjetnikov je to zelo slabo izpričevalo, da se ne drži sklepa. Upajmo, da se bodo tudi te vrste nedostatk kmalu odpravili.

Cestar.

Dajte cestarjem, kar jim gre!
Cestar piše: Cital sem v »Jugoslaviji«, da je znani P. K. samovoljno dodal svojim delavkam po 5 K tedensko. Pa bi rekel kdo, da milijonarji niso milosrčni. Cital sem pa tudi izjavo gradbene direkcije glede cestarjev, da je poverjeništvu za javna dela valed tega naprosilo delegacijo mini-

strstva finance v Ljubljani za nadaljna navodila. Ta se je pa izjavila za nekompetentno. Finančniki v Ljubljani pa gotovo ne rabijo nikakih čevljev in obleke, ker so vedno na suhem in pod streho. Torej menda ne vedo, koliko stanejo čevlji za tako delo, ki ga ima cestar. Samec ima 510 K mesečno; kupi si par trpežnih čevljev za v blato in vodo, kateri stanejo danes 500 K; kje je pa obleka, živila in druge potreščine. Oženjeni s petimi otroci pa mora kupiti pet ali šest parov čevljev, kateri stanejo povprečno po 250 K, torej skupaj okrog 1500 K; kje pa so vse druge potrebne stvari za tako družino? Pripominjajo še, češ, da imajo državni cestarji poleg plače v denarju še nekatere druge ugodnosti, da živijo zunaj na deželi ter se poleg cestarske službe lahko pečajo še s poljedelstvom ali kako malo obrtjo. Poljedelstvo je postranska stvar, mogoče da se eden ali drugi res bavi s poljedelstvom, večina pa ne, ker nimajo polja, z obrtjo pa še toliko manj! 33 let sem cestar, pa ne poznam niti enega državnega cestarja, ki bi se pečal s kako obrtjo, ker obrtnik ne bo šel za cestarja. Pri vseh drugih kategorijah javnih nameštencev, provizorično nastavljenih, dobivajo 120 odstotkov mesečno, kakor tudi po 18 let stari fantje pri železnici. Finančna delegacija za Slovenijo v Ljubljani pa nima smisla in tudi ne milosrčnosti za državnega cestarja, kateri je tudi za najkatero stvar odgovoren. Samo za sedanje draginske doklade nima nikake odgovornosti.

Sestanek cestarjev JSZ bo 11. aprila, na belo nedeljo ob 9. uri dopoldne v prostorih Jugoslov. Strokovne Zveze.

Mlinarji.

Orehek pri Kranju. Začetkom meseca marca se je ustanovila v Orehku pri Kranju skupina Jugoslovanske Strokovne Zveze. Skupina deluje zelo živahno, kar je dokaz da se člani zavedajo kakšnega pomena je za delavstvo strokovna organizacija. Skupini želimo, da pridobiva dan za dnem na številu in zavednosti članov.

Služkinja.

V mesečniku »B.« so se nekatere gospodinje obrnile na služkinje s prošnjo in opozorilo na veliko odgovornost služkinj, ki so jo dolžne Bogu in ljudem in to radi tega, češ, ker se nekatere branijo služiti pri otrocih. Ker pa so ta opomin nekatere gospe uporabile za očitek, katerega poštene krščanske služkinje niti zakrivile niso, naj služi kot odgovor par besed:

Kot večletna služkinja lahko trdim, da skozi celo moje službovanje nisem slišala take obdolžitve, kakor jo izrekajo nekatere gospe. Kot zavedna krščanska služkinja moram v imenu svojih tovarišic odločno odkloniti podtikanja, ki so naslovljena na krščanske služkinje. Me se zavedamo dobro naših dolžnosti, katere vršimo vestno. Zavedamo se dolžnosti tudi napram gospodinjam-materam, katerim smo stale ob času pričakovanja in poroda na strani ter skrbele za zdravje istih, kakor tudi novorojenčkov. Isto bodo krščanske služkinje še nadalje izvrševale. Omenjeni dopis, ki je bil morda dobro mišljen, porablja nekatere sedaj proti nam. Dan za dnem prihajajo tovarišice k meni in mi pripovedujejo, kaj vse jim v tem oziru gospodinje predbacivajo. Ko bi me ne vedele in ne videle, koliko je resnice na dejstvu, bi se mogle obdolžiti, da smo krive me, da naše stolno mesto nima še stotisoč prebivalcev. Gospodinjam polagoma na srce, da predno izrečejo kake neprevide besede, naj iste vsaj pretehtajo. Naša organizacija je krščanska, služkinje v njej bodo dobivale zdrava navodila za pravo življenje in si same ravno žele, da bi jim gospodinje prednjačile z vzornim krščanstvom. Le tako se bo uvedlo pravo, složno in tesnejše družinsko življenje. Za one služkinje pa, ki nočejo o naši organizaciji nič slišati in one, katerim gospodinje (častnih izjem je mnogo) branijo pristop k njej in udeleževati se poučnih predavanj in shodov, odklanjamo me vsako odgovornost.

Tovarišice, ne dajte se begati! Me bomo vršile svojo dolžnost vestno naprej. Posamezni sunki od zunaj naj nas ne begajo in ne motijo. Oklenimo se še tesneje svoje organizacije, ki nam nudi svoje varno zavetišče.

Dolgoletna služkinja M. K.

Čipkarica.

Vsej industriji je zadala vojna hude udarce, ravno tako je tudi uničila našo čipkarsko domačo obrt. Primanjkuje sirovin, ali jih pa sploh ni. Tudi sukanca ni mogoče dobiti. Imajo ga seveda trgovci-veržniki, od teh pa ga uboga čipkarica ne more kupovati, ker jo stane več sukanec, kot dobi potem za izdelane čipke. Izpo-

stavljene smo čipkarice na milost in nemilost trgovcem, od katerih moramo sukanec drago kupovati in njim zopet čipke pod vsako ceno prodajati. Seveda nam razni gospodje svetujejo, da naj za čas, ko ni sukanca, delamo na polju ali pa, da naj gremo v kak drug industrijski kraj, kjer se bo dobilo kako delo. Ne vedo pa ali pa nočejo vedeti, da danes v vseh krajih in v vseh panogah industrije vlada brezposelnost in da je čipkarska obrt tam razvita, kjer se ne morejo vsi ljudje preživljati od kmetijskega dela. Zatorej se obračamo čipkarice do merodajnih faktorjev in prosimo, da preskrbe v čim krajšem času dovoljno množino sukanca in po zmernih cenah. Pomoč je nujna. Upamo, da ne bo naš klic — klic vpijočega v puščavi.

Stavbinsko delavstvo.

Dne 17., 18. in 29. marca so se vršili mezdni dogovori stavbinskega delavstva z delodajalci. Po dolgih pregovorih je prišlo do končnega zaključka v ponedeljek 29. marca. Za Ljubljano, Maribor in mesta (industrijske kraje) na Gorenjskem se je povišalo zidarjem in tesarjem za 1 K na uro, težakom 2 K 40 vin., delavkam 60 vin., vajencem do 2 K 20 vin. Za Celje: predelavcem na uro 35 vin., zidarjem, tesarjem 90 vin., težakom 2 K 15 vin., delavkam 55 vin., vajencem do 2 K. Ostalo štajersko in Koroško: predelavcem na uro 30 vin., zidarjem, tesarjem 80 vin., težakom 1 K 50 vin., vajencem do 1 K 80 v. Za ostalo Kranjsko: predelavci na uro 30 vin., zidari, tesarji 80 vin., težaki do 1 K 85 vin., delavke 45 vin., vajenci do 1 K 60 vin. Z rezultatom delavstvo ni bilo zadovoljno in se je izjavilo, da te pogodbe ne pripozna. Da pa ne boste začudeno gledali, zakaj je bilo delavstvo nezadovoljno, naj sledi v pojasnilo sledeči dogodek: Delavstvo stavbinske stroke je sklenilo na svojih zborovanjih zahteve, ki se zelo razlikujejo od rezultata pogajanj in je izrecno povdarilo, ako se ne sprejmejo njih zahteve, da se ne smejo zastopniki organizacij niti za las umakniti in da se imajo pogajanja takoj prekiniti, kar se je v istini zgodilo tudi dne 17. in 18. marca. Ne tako dne 29. marca. Na ta dan so komunisti že dan prej pripravili na raznih shodih stavbinske delavce, kjer so jih s svojimi govori tako zagotovili, da bodo zmagali, kot da so imeli zmago že na dlani. Če pa bi le v slučaju ne prišlo do sporazuma tedaj bo pa stavka in...

Delavstvo je napeto pričakovalo rezultata. Takoj po končanem delu se je zbralo pred pošto (nasproti pošte v hiši Jadranske banke ima sedež Zveza industrijalcev). Poročila ni bilo nobenega. Zastopniki so hodili spraševati, dobili so vedno le odgovor: Počakajte še deset minut. In tako so čakali toliko časa, da so lahko šli na komunističen shod pred Mestni dom. Po tem shodu pa je prebral neki delavec gori omenjeni rezultat pregovorov, ki ga je delavstvo zavrglo. Sodruška Nachtigala, ki je bil predsednik komunistične organizacije in je govoril stavbinskim delavcem dne 25. m. pred Mestnim domom, kjer je grozil vsem kapitalistom s poginom, ako delavstvu ne ustrežejo, tega moža je pa manjkalo. On je bil pooblaščen, da zastopa svoje tovariše. Naročeno mu je bilo izrecno, da mora pri zahtevah odločno vztrajati, kar pa on ni storil in je podpisal to pogodbo proti volji delavstva. Zato je pobegnil in se skril, da ni čul delavske sodbe. Delavstvo se je s shoda vrnilo na svoje domove vse poparjeno, spoznavši, da ga tudi najbolj rdeče pobarvani komunisti vodijo za nos. Komunist Golouh se je pa gotovo veselil tega dejanja, ker je videl nezadovoljne ljudi. Pri teh pogajanjih krščansko soc. delavstvo ni bilo zastopano.

Razne novice.

Kako se danes na Dunaju plačuje delo. »Wiener Sonn- und Montags-zeitung« ilustrira današnje družabne razmere na Dunaju in naveda lestvico novih višjih slojev. Na prvem mestu s plačo 100.000 K in več stoje operne pevke, bančni ravnatelj in hotelski vratarji. Plačo 70—100.000 kron ima prvi natakari v nočnih lokalih; 45—70.000 kron šofer, poulični prodajalec premoga, mizarski pomočnik, državni kancelar, državni tajniki, monterji, krojači, ki imajo plačo od kosa; 40—50.000 K pomočniki pri preseljevanju pohištva, krojaški in čevljarjski pomočniki; 35—40.000 K inženirji v tvornicah za motorje, kovači in boljši ključavničarji, predsednik deželne sodišča; 30—35.000 K čistilci kanalov, magistratni ravnatelj, konduktier tramvajske železnice, pisarka v banki, nočni stavec, gledališki godec; 20—25.000 uradnik v tvornici, svetnik višjega deželne sodišča, odsečni svetnik, korist; 15—20.000 kron gospodinja v modnih salonih, svetnik deželne sodišča, finančni svetnik; 10—15.000 kron policijski komi-

sar, telefonistka, asistenčni zdravnik, babica; 5—10.000 kron sekundarni zdravnik, služkinja, odvetniška uradnica in pravni praktikantje.

r Dobrotnik brez žrtve. Angleški poslanec Msl'ady Deely, petdesetletni milijonar in lastnik največjih zemljišč v Londonu, si je ustanovil krojaški zavod. Na tisoče in tisoče ljudi stoji v vrsti pred njegovim skladiščem, zakaj cene njegove konfekcije so brez konkurence. Lepo celo obleko, prvovrstne kakovosti, lahko kupiš pri njem za 2 do 4 angleške funte, torej za 30 do 70 odstotkov bolj poceni ko po drugih londonskih trgovinah. Tajnost nizkih cen njegove obleke tiči pa v čisto ameriški produkciji. Nakupil je namreč za nekaj let vse blago treh velikih prdelnic. Njegove večinske delavnice napravijo zdaj na teden 5000 oblek, a kmalu jih bodo napravile 10.000 na teden, tako je razširil podjetje v zadnjem času. Svojih delavcev ne plačuje slabo, vendar ne dela z izgubo, kar rad priznava, rekoč: Moje delo ni kakšen dobrodelni čin, ali ko sem videl današnje tako pretirane cene, sem sklenil pomagati občinstvu in pri tem mi nese obrt lepe denarje.

Aprovizacija.

a Legitimacije za meso od Vnovčevalnice. Za javne nameštence, ki imajo pravico prejemati meso v mesnici »Vnovčevalnice« za živino in mast na Sv. Jakoba nabrežju, se izdajo nove legitimacije, po katere naj pridejo upravičenci v petek dne 2. aprila v sledečem redu: Od 9. do 10. ure črka A (priimek) do vstevši črke G od 10. do 11. ure, črka H do vstevši črke K, od 11. do 12. ure od črke L do vstevši črke O, od 12. do 1. ure od črke P do vstevši črke S, od 1. do 2. ure od črke Š do Z. Zamudniki pridejo v soboto 3. aprila od 9. ure naprej na vrsto. Vsakdo naj se izkaže z dosedanjim legitimacijo ali z legitimacijo urada, kjer je nastavljen. Po legitimaciji pride lahko vsak član družine ali tudi posel. Legitimacije se izdajajo v pisarni Vnovčevalnice Krekov trg št. 10 (Mahrova hiša) II. nadstropje po hodniku na desno.

Narodno gledališče.

Opera.

1. aprila, četrtek: zaprto.
2. aprila, petek: zaprto.
3. aprila, sobota: zaprto.
4. aprila, nedelja: »Mignon«. Abonement izven.
5. aprila, ponedeljek: »Jongler«. Abonement izven.

Drama.

1. aprila, četrtek: zaprto
2. aprila, petek: zaprto.
3. aprila, sobota: zaprto.
4. aprila, nedelja popoldne: »Golgota«. Abonement izven.
4. aprila, nedelja zvečer: »Trnulčica«. Abonement izven.
5. aprila, ponedeljek popoldne: »Trnulčica«. Abonement izven.
5. aprila ponedeljek zvečer: »Beneški trgovci«. Abonement izven.

ZAHVALA.

Za dokaze iskrenega sočutja ob boleznih in smrti našega ljubljene sina, brata, strica in svaka, gospoda

FRANJO KADUNC

za poklonjene vence in za obilno udeležbo pri pogrebu izrekamo vsem najsrčnejšo zahvalo.

Posebej se pa še toplo zahvaljujemo prečistiti gg. duhovščini za asistenco pogreba, dalje častitemu g. kaplanu Zmavcu za tolažbo blagoga pokojnika v boleznih, ter za gniljiv govor na grobu, pevcem in pevкам za žalostinko, ter stanovskemu društvu uradnikov in poduradnikov, enako za podporo omenjenega društva, hkrati se zahvaljujemo Jugoslovanski Strokovni zvezi in članom Stavbinske zadruge najlepšo zahvalo izrekamo si. tel. odseku »Orel«, ki je žrtvoval vse moči za čim lepšo odločeno pogreba ter bratom Oriom iz Zagorja ob Savi, ki so prihiteli čez hrib, da še enkrat počaste blagega pokojnika na zadnji poti, končno vsem znancem in prijateljem za tolažbo ob času boleznih in za obilno udeležbo pogreba ranjkega.

Bog povrni vsem stotero!

Trbovlje, 22. sušca 1920.

Žalujoča rodbina Kadunc.

Odgovorni urednik Jože Rutar.
Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.